

Huvudman**Norrköpings kommun**

norrkoping.kommun@norrkoping.se

Beslut

Datum 2025-10-06

Dnr SI 2025:6019

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vikbolandsskolan 1 i Norrköpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att senast den **15 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande arbete mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Norrköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Arbete mot kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **31 oktober 2025** klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, när en elev blir utsatt för kränkande behandling, agera genom att vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (1 kap. 5 § skollagen, 2 kap. 34a § samt 5 kap. 6 § skollagen)
2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **31 oktober 2025** klargöra skyldigheten för all skolpersonal att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34a § samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

3. Se till att skolpersonal, när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som gjorts under perioden **13 oktober 2025 till 8 december 2025**. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fem kränkingsanmälningar om sådana har gjorts. (6 kap. 10 § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun en anmärkning avseende brist rörande användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Norrköping kommun ska senast **den 15 december 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser ordningsregler och utredning och åtgärder vid upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:6019) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2025 inlett en tillsyn av Vikbolandsskolan 1 i Norrköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vikbolandsskolan 1 följer gällande bestämmelser om arbete mot kränkande behandling, ordningsregler, användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt utredning och åtgärder vid upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende.

Tillsynen har genomförts genom skolbesök vid två tillfällen. Den 29 augusti 2025 genomfördes ett oanmält besök med observationer av lektioner och allmänna utrymmen. Den 10 september 2025 genomfördes intervjuer med elever, lärare, trygghetsteam och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolenhetens ordningsregler för läsåret 2025/2026, skolenhetens rutin för mobilfri skola, skolenhetens konsekvenstrappa samt rektorns sammanställning över utredningar av ordningsstörande beteenden mellan januari och september 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34a § skollagen)

Föreläggande

Arbete mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, trygghetsteamet och rektor framgår att det finns elever som upplever att de är otrygga i skolan och att det förekommer kränkningar vid skolenheten. Elever och rektor uppger i intervjuer att det förekommer både fysiska, verbala och digitala kränkningar.

Av intervjuer med elever, lärare, trygghetsteamet och rektor framgår att all personal som uppmärksammar att en elev blir utsatt för kränkande behandling inte agerar för att motverka kränkningen. Enligt elever, trygghetsteamet och rektor kan det bland annat bero på tidsbrist, rädsla för vissa elever eller att lärare anser att det inte ingår i deras uppdrag. Av lärarintervjun framgår att det finns lärare som vid tillfällen inte agerar vid

kränkande behandling då de hellre vill kontakta andra kollegor som har bättre relation med eleverna för att reda ut händelsen.

Av intervjuer med lärare, trygghetsteam och rektorn framgår att inte alla fall av kränkande behandling anmäls till rektorn. Rektorn uppger att det kan bero på flera orsaker, exempelvis tidsbrist, att personal inte vågar anmäla en elev eller att personal inte kan hantera det digitala systemet där kränkningar ska anmälas. Lärarna uppger att det finns personal som har missuppfattat vem som har ansvar för att anmäla en kränkning till rektorn. Av intervju med rektorn framgår att när en personal gör en anmälan om kränkande behandling i skolans digitala system, anmäls kränkningen per automatik vidare till huvudmannen.

Av intervjuer med lärare, trygghetsteam och rektorn framgår att samtliga anmälningar om kränkande behandling utreds. Efter att kränkande behandling anmäls i det digitala systemet startas en utredning, vilken genomförs av den personal som anmält kränkningen alternativt personal ur trygghetsteamet. I arbetet ingår att ta fram åtgärder som bedöms nödvändiga för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen har tagit del av tre kränkingsanmälningar och av dessa framgår de åtgärder som bedömts nödvändiga efter varje händelse.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att tillförsäkra eleverna trygghet. Tillsynen visar att det på skolenheten finns elever som upplever en otrygghet och att det förekommer kränkningar, såväl verbala som fysiska, utan att personal agerar. Av utredningen framgår därtill att all personal inte anmäler till rektorn när en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Vidare visar utredningen att skälet till att personal inte alltid agerar och inte heller anmäler kränkande behandling bland annat är tidsbrist eller att personal inte vågar agera eller anmäla. Utifrån detta finns en risk att elevernas tilltro till att alla vuxna i skolan agerar vid olika former av kränkande behandling brister. Då det i tillsynen framkommit att all skolpersonal varken agerar vid kränkande behandling eller anmäler uppgifter om kränkande behandling till rektorn, finns även en uppenbar risk att kränkningar fortsätter på skolan.

Skolinspektionen bedömer dock att skolenheten uppfyller författningarnas krav när de handlar om att rektorn ska anmäla till huvudmannen när rektorn mottar en anmälan om kränkande behandling. Likaså uppfyller skolenheten författningarnas krav när det handlar om att det för varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar, ska huvudmannen utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidtar de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Norrköping kommuns verksamhet vid Vikbolandsskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller åtgärder vid kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens rutin för mobilfri skola, som gör gällande att elevens all vistelsetid i skolan är mobilfri från höstterminen 2025.

Av intervjuer med elever, lärare, trygghetsteam och rektorn samt lektionsobservationer framgår att förbudet mot mobiltelefoner i huvudsak efterlevs. Vid enstaka tillfällen använder elever sina mobiler men då agerar läraren och mobiltelefonen lämnas in. Lärarna uppger att det finns någon enstaka elev som av medicinska skäl behöver ha sin mobil men då har rektorn fattat beslut om det.

Av samtliga intervjuer och genom lektionsobservationer framgår vidare att det förekommer att elever använder sina datorer till annat än undervisning, exempelvis för att spela spel, utan att läraren säger till. Lärarna och trygghetsteamet uppger att lärarna inte alltid agerar vid otillåten användning av datorer eftersom lärarna vill undvika konflikt med eleverna och för att inte avbryta exempelvis genomgångar. Läraren kan i stället välja att samtala med eleven efter lektionen. Rektorn uppger att några lärare inte följer lektionsstrukturen där det ingår att säga till vid otillåten användning av datorer.

Av Skolinspektionens observationer framgår flera fall då elever spelar spel på sina datorer och när läraren närmar sig eleven klickar eleven bort spelsidan för att sedan återvända till spelsidan när läraren har lämnat eleven. Eleverna uppger att det inte är ett utbrett problem och att när det sker är det i regel under enskilt arbete och inte när läraren har en genomgång. Vidare uppger eleverna att lärarna säger till om de ser att någon elev spelar spel på datorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller lagens krav avseende användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina datorer till annat än vad som framgår av lärarens instruktioner. Att datorer inte används enligt lärarens instruktioner leder till att eleverna distraheras från skolarbetet och ägnar sig åt annat än arbetsuppgifterna, vilket i sin tur riskerar att påverka deras kunskapsutveckling negativt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Norrköpings kommuns verksamhet vid Vikbolandsskolan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolinspektionens utredning visar att skolenhetens datorer inte alltid används i enlighet med lärarens instruktioner. Utredningen visar dock att otillåten användning inte är vanligt förekommande och att lärarna i regel agerar om de ser att elever använder sina datorer utan lärarens instruktioner. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Norrköpings kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens ordningsregler för läsåret 2025/2026. Av intervju med rektorn framgår att ordningsreglerna är beslutade av rektor.

Av intervjuer med lärare, trygghetsteam och rektorn framgår att ordningsreglerna utarbetas, följs upp och omarbetas tillsammans med eleverna, genom klassråd och elevråd. Likaså framgår att ordningsreglerna och hur de följs, regelbundet följs upp av skolenhetens personal. Av intervjuerna framgår att hur ordningsreglerna efterlevs följs upp på personalmöten och att uppföljningen sedan förs vidare till skolenhetens ledningsgrupp.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning och åtgärder vid upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens konsekvenstrappa, som beskriver de rutiner skolenheten har om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en allvarlig förseelse. Av konsekvenstrappan framgår bland annat att det ska ske ett möte mellan pedagog, elev och vårdnadshavare. Om problemen kvarstår sker ett uppföljande möte som resulterar i en anmälan till rektorn och en utredning av kurator, specialpedagog eller speciallärare. Vidare har Skolinspektionen tagit del av rektorns sammanställning över utredningar av ordningsstörande beteenden från januari till september 2025. Av sammanställningen framgår att det utförts 12 utredningar av ordningsstörande beteende under tidsperioden.

Av intervjuer med lärare och trygghetsteam framgår att det finns ytterligare elever, utöver de som framgår av sammanställningen, som vid upprepade tillfällen stör ordningen eller har ett olämpligt beteende. Av intervjuerna framgår dock att även dessa elever är utredda. Lärarna uppger att de utreder elevens ordningsstörande beteende redan innan de gör en anmälan till rektorn och att samråd sker med elevens vårdnadshavare i ett

tidigt skede. Av intervju med rektorn framgår att hen oftast har kännedom om eleverna redan innan de anmäls.

Av intervjuer med trygghetsteam och rektorn framgår att åtgärder alltid vidtas efter vad som framkommit i en utredning av upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende. Åtgärder som vidtas är exempelvis samtal med kurator för att hitta strategier och verktyg eller att personal möter upp eleven på morgonen. Av intervjuer med lärarna, trygghetsteam och rektorn framgår att om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda, inleds en sådan utredning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Norrköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Christina Thorsélius

Föredragande
Signerat av: Christina Thorsélius